

Kpl 19,
Ilmastonmuutosta ja
luontokatoa torjumassa

S.162-169

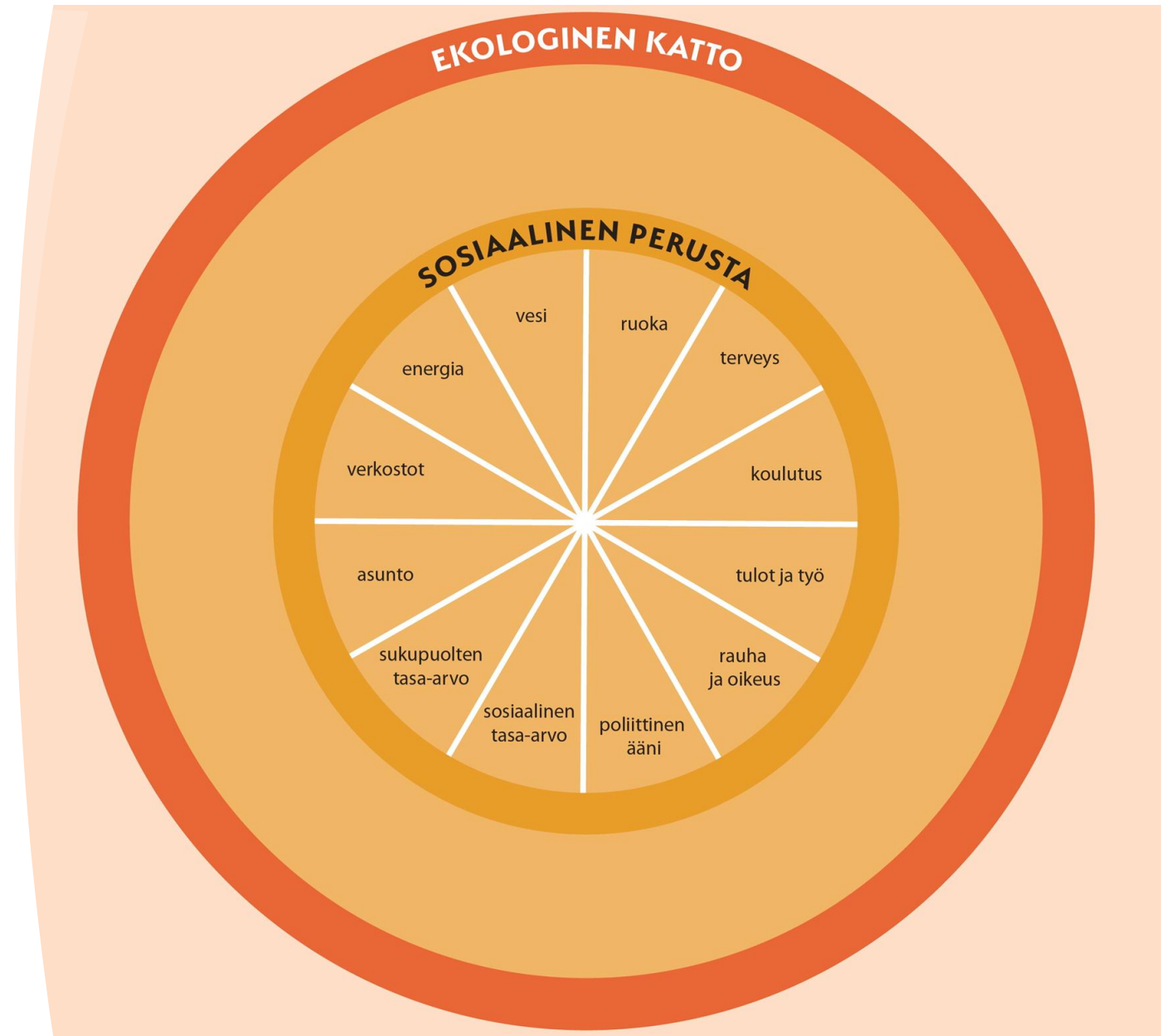
Donitsitalous

- Donitsitalous on taloustieteilijä Kate Raworthin 2010-luvulla kehittämä talouden malli, jonka lähtökohtana on kestävä kehitys.
- Mallissa taloudella on perusta ja katto, joita talouskasvu ei saa uhata.
- Perusta koostuu yhteiskunnan sosiaalisesta perustasta: riittävästä ruoasta, koulutuksesta, terveydestä ja tasa-arvosta.

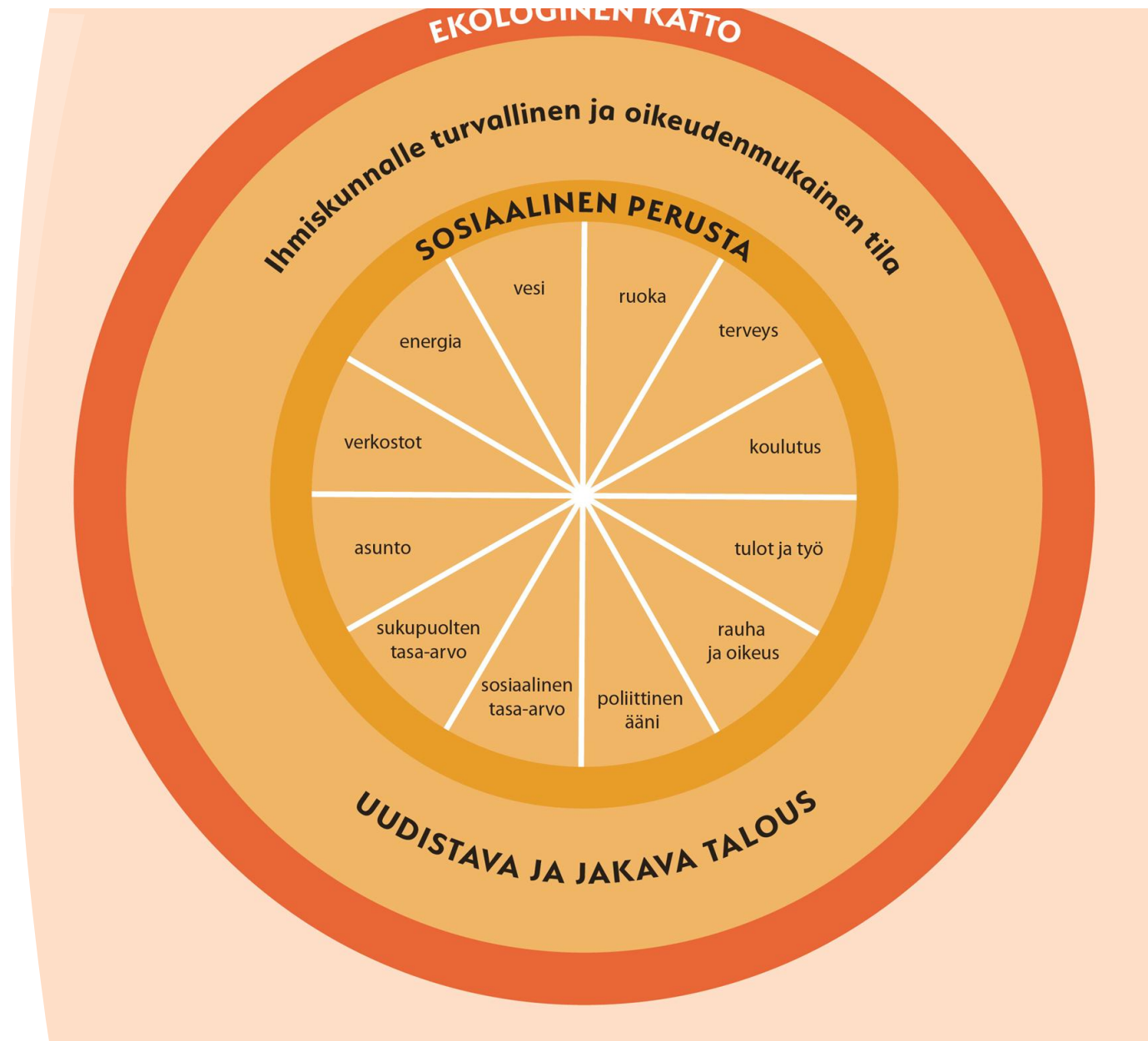
Donitsitalous

- Kattona on ympäristön kantokyky.
- Katto suojaa esim.
 - Ilmastonmuutokselta
 - otsonikerroksen ohenemiselta
 - biodiversiteetin vähenemiseltä
 - valtamerien happamoitumiselta

Donitsitalous

- Mallin mukaan talouskasvun on tapahduttava perustan ja katon välisen renkaan eli ”donitsin” puitteissa.
- Näin saavutetaan uudistava ja jakava talous, joka toimii ihmiskunnalle turvallisessa ja oikeudenmukaisessa tilassa.

Tehtävä: Tutki kiertotaloutta

Tutustu Euroopan unionin ja Sitran sivustoihin kiertotaloudesta

<https://www.europarl.europa.eu/news/fi/headlines/economy/20151201STO05603/mitakiertotalous-on-ja-miksi-silla-on-merkitysta>

<https://www.sitra.fi/aiheet/kiertotalous/>

Sitra eli Suomen itsenäisyyden juhlarahasto on eduskunnan valvoma organisaatio, joka tekee tulevaisuudentutkimusta, ennakoi yhteiskunnan muutoksia ja rakentaa projekteillaan Suomen talouskasvua ja kestäväää tulevaisuutta.

1. Tutustu sivustoilla kiertotalouden määritelmiin. Määrittele kiertotalous itse kolmella virkkeellä.
2. Miksi kiertotaloutta tarvitaan?
3. Miten Suomi voi hyötyä kiertotaloudesta?
4. Miksi kiertotalous on tärkeä teema sekä EU:lle että Sitralle?
5. Etsi sosiaalisesta mediasta käytännön esimerkki kiertotaloudesta esim. aihetunnisteilla #kiertotalous tai #circulareconomy.

Näkökulmia tehtävään

**Tutustu sivustoilla kiertotalouden määritelmiin.
Määrittele kiertotalous itse kolmella virkkeellä.**

Kiertotalous on tuotanto- ja kulutusmalli, jossa materiaaleja käytetään mahdollisimman pitkälle uudelleen. Tuotteita korjataan, kunnostetaan ja kierrätetään. Kiertotaloudessa tuotteiden elinkaari pidentyy ja jätteen määrä vähenee.

Miksi kiertotaloutta tarvitaan?

Maailman väestö kasvaa, mutta raaka-aineiden määrä on rajallinen. Tämän vuoksi materiaaleja pitää käyttää uudestaan.

Toinen syy on hiilidioksidipäästöjen vähentäminen. Esimerkiksi metallisen säilyketölkkin valmistaminen uusista raaka-aineista aiheuttaa merkittävästi suuremmat päästöt kuin kierrätetystä metallista valmistaminen. Kiertotalous voi myös osaltaan helpottaa Suomen ja EU-maiden riippuvuutta ulkomaisista raaka-aineista.

Näkökulmia tehtävään

Miten Suomi voi hyötyä kiertotaloudesta?

Suomi voi olla tietotaitonsa ansiosta kiertotalouden edelläkävijä ja hyötyä täällä kehitetyistä innovaatioista ja kiertotalouden teknologioista. Kiertotalouden arvioidaan luovan esimerkiksi paljon uusia työpaikkoja.

Miksi kiertotalous on tärkeä teema sekä EU:lle että Sitralle?

Ympäristön kantokyvyn säilyminen on yksi tulevaisuuden kannalta tärkeimmistä teemoista niin EU-tasolla kuin kansallisellakin tasolla. Se voi parantaa eurooppalaisten ja suomalaisten yritysten kilpailukykyä, tehostaa innovaatioita ja lisätä talouskasvua.

Etsi sosiaalisesta mediasta käytännön esimerkki kiertotaloudesta esim. aihetunnisteilla #kiertotalous tai #circulareconomy.

Opiskelijan oma vastaus.

EU:n ympäristöpolitiikka

- Ilmastonmuutoksen torjunta, päästöttömyys vuoteen 2050 mennessä
- Luonnonsuojelu
- Luonnon monimuotoisuus
- Ympäristö ja terveys
- Ympäristövahinkojen ennaltaehkäisy
- Luonnonvarojen kestävä käyttö
- Jätehuolto

Käsitteitä

Cleantech = teknologiaa, tuotantotapoja tai toimintamalleja, jotka kuluttavat aikaisempaa vähemmän energiaa ja muita luonnonvaroja

Jakamistalous = talous, joka perustuu hyödykkeiden jakamiseen, lainaamiseen ja vuokraamiseen omistamisen sijaan, esimerkiksi auton yhteiskäyttö tai oman asunnon lyhytaikainen vuokraaminen

Fit for 55 = ilmastonmuutoksen hidastamiseen liittyvä EU:n tavoite, jonka mukaan EU leikkaa päästöjään 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä

Aiheuttajaperiaate = EU:n ympäristöpolitiikan lähtökohta, jonka mukaan ympäristövahingon aiheuttaja korvaa vahingot

Päästökauppajärjestelmä = EU:n järjestelmä, jossa päästöjä aiheuttavat laitokset joutuvat ostamaan päästöoikeuksia; päästöjen aiheuttajat voivat käydä kauppaa päästöoikeuksillaan, minkä toivotaan johtavan päästöjen vähentämiseen

Vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal) = laaja ja paljon lakeja sisältävä toimenpidepaketti, joka tähtää EU:n hiilineutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä

Tehtäviä

Lue kpl 19, Ilmastonmuutosta ja luontokatoa torjumassa, s.162-169

Tee tehtävät 2 ja 3, s.169